

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Poštni ček. rač. št. 11.407.

Uradništvo in država.

Uradnik služi skupnosti, ne stranki ali nekim strankam (političnim). Že po tem principu je ugotovljeno razmerje državnih nameščencev do države in obratno.

Državni nameščenec je imenovan z državnim pismom. Organizirana volja splošnosti, ki jo reprezentirata vlada in Narodna skupščina, določuje temeljne smernice državnim nameščencem z zakonom. Državni nameščenec je plačan z javnimi sredstvi, ki jih prispeva splošnost, je zato reprezentant državne moči in sile, njen izvršilni organ in zaupnik, branilec pravice nasploh.

Vsesplošno zaupanje ljudstva v državo in spoštovanje državne moči in sile je državotvorna potreba, ki temelji v zaupanju javnosti do državnih nameščencev. Ljudstvo pa zaupa in se zanaša samo na tisto uradništvo, ki je kar najstrožje nevtralnno do vseh političnih strank in stanovskih razredov, ki ne glede na osebne koristi nepodkupljivo in zvesto izpolnjuje svoje dolžnosti. To pa je mogoče samo tedaj, kadar se ga javnopravno namesti, kadar je iz javnih sredstev zadostno plačan in sta on in njegova družina zavarovana za slučaj onemoglosti ali smrti, vse to pa nepreklicljivo, da zamore s poudarkom tudi zastopati pravico in voljo splošnosti. Veljava teh temeljnih pojmov je državna potreba. Uradnik ni delojemalec v smislu zasebnega delavskega prava, kajti on je bil nameščen s posebnim visočanstvenim pismom države in njegovo službeno razmerje ni ugotovljeno s posebnim dogovorom, temveč z zakonom. Ni prodal svojega dela, kajti stavlja državi na razpolago vso svojo osebo, vse svoje znanje, roko in srce in država mu javnopravno garantira za trajno eksistenco. Njegova in eksistenca države sta identični. Kot zastopnik splošnosti mora uradovati nepristransko in lastni njegovi interesi ali celo lastno strankarsko pripadništvo se mora brezpogojno ukloniti.

Raz teh vidikov veljaj za **uradniške organizacije osnovni zakon o strogi strankarsko politični nepristranosti**; je pa tudi poziv na vse poklicno uradništvo, da se združi, ne oziraje se na zasebno politično (strankarsko) mišljenje ali svetovno naziranje. Taka združitev je najlepše jamstvo za zaupanje ljudstva do uradništva.

Notranja vez z državo je naplemenitejša naloga državnih nameščencev. Samo po sebi razumljiv korelat za to pa je tudi vez države z državnimi nameščenci.

Žalibog pa je ta pravkar imenovana druga veza rahla, da, bila je že večkrat pretrgana. Že opetovano smo očitali to dejstvo, ugotavljamo samo, da se državni nameščenci — vsaj pri nas — prav dobro zavedajo svojih dolžnosti. Kdor pa se česa zaveda, tehta in presoja ostro ter neizprosno!!

Administrativna organizacija v Nemčiji.

V javnosti se pogosto delajo opombe na račun naše uprave in upravne ureditve, ki s svojo kompliciranostjo v veliki meri otežkoča hitro in pravilno poslovanje. Razen tega se podčrtava še kot ena slabih strani ta, da predstavlja ta ureditev s svojo razčlenje-

nostjo za državni fiskus breme, ki občutno povečava efekt današnje gospodarske krize. Ni naš namen braniti našo upravno ureditev pred temi opazkami, ki brez dvoma niso brez podlage; pač pa hočemo povedati, da v tem pogledu ne delamo izjeme. Nasprotno; so države, ki so v tem pogledu brezdvomno na mnogo slabšem položaju. Za dokaz naj navedemo Nemčijo. Pri nas je znana Nemčija kot organizirana in organizatorska dežela in velja za vzor in personifikacijo urejenosti. Toda baš ta organizirana dežela s polnim organizacijskim smislom nam nudi sliko takšnih upravnih anahronizmov, kakršnih — lahko se pohvalimo — v naši upravi vendarle ni v toliki meri.

Po weimarski ustavi se je moglo pričakovati, da bo Nemčija pometla stari birokratski sistem iz časov Bismarcka in Viljema II. in da si bo prizadevala, da stare upravne meje posameznih pokrajin popolnoma izbriše. To pa se ni zgodilo. Predvojna imperijalistična upravna ureditev se je obdržala v vseh svojih slabih oblikah in z vsemi nedostatkami tudi v republikanski Nemčiji.

To stanje je dalo povod nemškemu javnemu mnenju, da daje potom tiska in javne kritike duška svojemu nezadovoljstvu. Začenja se boj za upravno unifikacijo rajha. Tega boja se udeležujejo vsi družabni sloji in politične stranke najraznovrstnejših programov.

Ni odveč, ako tu v kratkih potezah razložimo članek pariškega »Tempsa« z dne 6. januarja t. l., ki je podprt z dokazi. Po tem članku boj, ki se vodi za unifikacijo Nemčije, ni najnovejšega datuma, marveč se javlja že razmeroma dolgo časa pri levičarjih, posebno pa pri demokratih, ki zahtevajo, da se potom reform stvorijo iz Nemčije enotna država v upravnem smislu. Ta zahteva je imela sicer bolj teoretičen značaj in je ostala brez praktičnih rezultatov.

Konkretnjšo obliko dobiva boj šele po zelo ostri kritiki pruskega finančnega ministra, ki ji z vso močjo svojega talenta sledi Stegerwald s tem, da alarmira nemško javno mnenje proti zlorabam, ki jih povzroča kaotično stanje nemške uprave. Nek ugleden parlamentarec, vpliven član proračunske komisije, priobčuje v listu »Germania« celo študijo o upravnih izdatkih Prusije, ki jih primerja z izdatki, ki jih rabijo v isto svrhu posamezne manjše nemške države. Iz njegovih, brezdvomno točno opisanih primerov rezultira neizogibna potreba po čim prejšnji izvedbi upravnih reform. Argumentacije prvobojevnikov za nemško unifikacijo so tako tehtne, da se jim niso mogli z uspehom upirati niti tisti družabni razredi, ki se lahko smatrajo za predstavnike in nositelje starega režima. Niso samo liberalnejše politične grupacije postale pristaše reformističnega gibanja; ž njimi so se našli na istem terenu celo tudi predstavniki velike nemške industrije, kakor tudi populist in nacionalci, stebri cesarstva iz časov Viljema II.

Gre za organizacijo rajha, ki je pravcato nasprotje zdravemu razumu in ki je takorekoč fenomenalen pojav v političnem življenju Nemčije.

Pasji dnevi.

»Prijatelj, prosim te, napiši mi za naš list glosa.«

»Glosa?« Obrisal si je potno čelo, snel naočnike in me pozorno pogledal.

»Glosa! Ljubi moj, kaj ti je? V dobi kislih kumaric, v pasjih dneh — še glosa! Kaj ne vohaš, ne čutiš, kako diši po vsem ozračju po pasje in po kislem? Ozri se po svetu! Pametni ljudje se kopljejo in solnčijo, glosa pa je delo kislih, legalnih zastopnikov naroda v Beogradu in v Zagrebu.«

»Ti si popadljiv, prijatelj!«

»Popadljiv, da v teh pasjih dneh! Boj se stekline, ki prihaja od doli gori.«

Fiča.

Kakor smo že poprej rekli, imajo po weimarski ustavi kakor tudi pred to ustavo nemške države in države svoje stare politične in upravne meje. Ustavne izpremembe ne zadevajo niti najmanj notranje upravne razdelitve rajha. Nemčija se nikakor ni izpremenila glede svoje notranje ureditve, ki jo je podedovala iz preteklosti, izvzemši glede dinastij, ki jih je republika v letu 1918 izbrisala. Notranja razdelitev je ostala iz leta 1866. S to razdelitvijo so stvorjene bizarne in za nas zelo težko razumljive teritorialne oblike posameznih pokrajin. V sestav posameznih držav pridejo tudi gotovi manjši teritoriji v obliki oaz. Tak primer nam nudi Prusija, ki ima med Vrttembergško in Badensko na obali Kostniškega jezera neko ozemlje, ki je geografično popolnoma ločeno od ostalih oblasti Prusije.

Vseh osemnajst nemških držav in držav, tvoreč celotni »rajh«, je v upravnem smislu popolnoma neodvisnih. Schaumburg-Lippe, državnica s komaj 50.000 prebivalci, je v tem oziru enakopravna s Prusijo, ki šteje okrog 38.000.000 prebivalcev. Njene prerogative imajo isti obseg kakor prerogative Prusije. Vse te države imajo svojo vlado in svoj parlament, svojo upravo in upravne organe. Odtod tudi dovolj čuden pojav, ki številčno predstavljen, daje sledečo sliko nemškega vrhovnega upravnega aparata: 66 ministrov, 2098 narodnih poslancev, v katerem številu ni zapopadenih 409 članov »rajhovega Sveta«, ekonomskega Sveta in pruskega državnega Sveta. Nič manj kakor 19 ministrov je potrebnih, da vlada 10 pritlikavim nemškim državicam, a! kakor jih imenuje weimarska ustava »deželam«, ki skupaj ne štejejo več kakor tri milijone prebivalcev, dočim zadošča za vodstvo celokupnih poslov rajha enajst ministrov.

Številke same v omenjenih primerih kažejo, kolikšno brezkoristno razsipanje denarja izziva arhaična notranja ureditev Nemčije. Nič drugega, samo ta aparat vrhovne uprave, ministrstva in parlamenta, stanejo Nemčijo okrog sedemdeset milijonov zlatih mark. Toda niti ta svota, ki je zares znatna, še zdaleka ne nudi sliko škode, ki je posledica takšne upravne konstelacije.

Nemčija ima še en minus in ta je: dvojno uradništvo. Ker imajo pokrajine, ali kakor jih že imenujejo »države«, posebne vlade in posebne parlamente, je naravno, da imajo tudi svoje posebno uradništvo, rajh pa ima tudi svoje. Dežele ali pokrajine rajha imajo 270.000 uradnikov, všteti niso učitelji, ki se

smatrajo za občinske uradnike; sam rajh pa, izvzeti moramo poštno, telegrafsko in prometno osebje, komaj 90.000. Če se vpošteva obsežnost funkcij enega in drugega uradniške aparata, potem je brez dvoma za vsakega jasno, da so te številke v povsem obratnem razmerju. Istotako je na prvi pogled vidna nesorazmernost uradništva s teritorialno prostranstvom in s številom prebivalstva posameznih pokrajin.

Tako razčlenjeni uradniški aparat brezdvomno strašno pritiska državne finance. V ilustracijo naj omenimo nekoliko primerov, ki so v članku opisani: V Prusiji absorbirajo plače uradnikov 16 odstotkov državnih dohodkov na Bavarskem do 31 odstotkov, na Badenskem in Virtemberskem do 43 in 44 odstotkov, in doseže na Saškem številko 55 odstotkov. Pri manjših državah raste procent tako zelo, da so primorane zahtevati od rajha subvencijo za vzdrževanje svojega upravnega aparata. Kljub temu pa, da je to res edinstven primer iracionalnega trošenja državne imovine, posebno še, ko gre ravno za to racionalistično Nemčijo, se reformistično gibanje najslabotnejše razvija v pokrajinah, ki so jim upravne reforme najpotrebnejše.

Naravno, da vsakdo vprašuje: Čemu se troši energija tako kolosalnega uradniškega aparata? Odgovor na to vprašanje daje pruski finančni minister Hepker, ki trdi, da se 30 odstotkov dela upravnega aparata troši v brezkoristnem dokazovanju — »kompetence«.

Članek končuje: »Vse stranke, celo tudi nacionalci in bavarska ljudska stranka, uvidevajo potrebo po reformi. Po kakšni? Likvidirati državnice in tvoriti z eno potezo iz rajha enotno in nerazdeljivo državo, je ustavno, pa tudi psihično nemogoče. Absorbirati male severne državnice in jih priklopiti Prusiji, pri tem pa obvarovati avtonomijo držav z večjo teritorialno površino, kakor Badenske, Virtemberske, Bavarske in Saške — ne, tudi v tem ne leži rešitev tega problema. Brezdvomno bi severne državnice pristale, da se po primeru Valdeka priključijo Prusiji. V tem primeru bi ne bila potrebna za rešitev tega vprašanja dvetretjinska večina rajhstaga — toda to ne bi šlo v korist Prusije, katere vpliv bi s tem oslabil v Svetu držav rajha. Pruski problem do rajha še vedno obstoja, in tega dejstva ne smemo izgubiti izpred oči. Pred revolucijo leta 1918

je državni kancler sočasno opravljal tudi posle predsednika pruskega ministrskega sveta. Danes sta vlada rajha in vlada Prusije povsem različni, zelo pogosto pa tudi v konfliktu. Odtod tudi težnja Prusije po okrepitvi svojih pozicij napram rajhu.

Obstojajo razni projekti, da reorganizirajo Nemčijo. Nekateri med njimi, kot na primer načrti nürnberškega župana g. Lipe in g. Brechta, bivšega ravnatelja ustavotvornega oddelka ministrstva za notranje zadeve, so zelo zanimivi. Njihova tendenca je, stvoriti personalno unijo med rajhom in posameznimi državami — v prvi vrsti Prusije, v katerem slučaju bi imenovala države za svoje ministre člane vlade rajha. Pa vendar le nobeden teh projektov ne vsebuje popolne rešitve tega problema, ki bi veljala ali imela izgledov, da bo sprejeta.

V teku revolucionarnega leta 1918—19 je imela Nemčija možnost, da svoje notranje zgodovinske meje zamenja z racionalnimi. Prilika, enkrat zamujena, se težko spet obnovi. Mnogoštevilni in raznorodni interesi, ki bi bili z logično rekonstrukcijo rajha znatno oškodovani, se bodo znali združiti, da to rekonstrukcijo odgode na poznejši čas. Boj, ki se sedaj vodi, bo brez dvoma dal pozitivnih rezultatov; odstranil bo najočividnejše zlorabe upravnega značaja. V prilog temu navedemo primer Bavarske, ki namerava rekonstruirati ministrstva in izvršiti spojitve administrativnih oblasti. Toda reorganizacija Nemčije kot celote ni navadna in lahka. Le in izključno finančne težkoče in močan pritisk od zunaj, ki bi ga izvršila Amerika, morejo prisiliti Nemčijo, da se transformira v »enotno in decentralizirano« državo, o kateri sanja nemška demokracija.

Čeprav naša upravna ureditev ne nudi slike kaosa, ki vlada v nemški upravi, vendar tudi pri nas v tem oziru ni vse v redu. So nedostaki, ki brezdvomno zahtevajo, da jih čim hitreje odstranijo. Toda za to je treba tako časa kakor tudi dobre volje. Upravna ureditev se ne more s čarobno palčico čez noč spraviti v sklad s političnimi in gospodarskimi interesi dežele. Postopoma se mora izvesti. Država je pri svoji stvoritvi absorbirala razne pokrajine, ki so ji prinesle tudi razne zakonodaje, in dosledno tudi razne upravne ureditve. Potom reforme je treba pokrajinske ureditve likvidirati, toda z gotovimi predpogoji. Poleg političnega edinstva, ki se je izvršilo s stvoritvijo državne

Jules Lemaitre:

Roža betlehemska.

V tistih časih, ko je bival kralj Ludovik Sveti v Jaffi, se je med dvajsetorico vitezov, ki so jedli za mizo žlahtnega gospoda de Joinville, nahajal mladenič prijetnega obraza, ki mu je bilo ime Pierre de Pontmolain.

Pobožna, rano vdovela mati ga je obenem z mlajšimi sestrami vzgojila na domačem gradu v Touraini. Bil je plemenit po značaju in dasi je bil strašen v boju, se je v miru njegova blaga duša vdajala nežnim sanjarijam. Pod oranžnimi drevesi v Jaffi se je s solzami v očeh spominjal topolov ob Loiri, a obenem je medlel sredi blagih iztočnih vonjav in čutil je silno potrebo po ljubezni in ljubkovanju.

Križarji so v tej tuji zemlji le s težavo našli kako žensko, s katero so se mogli pozabavati. Verjeti moramo, da so z božjo milostjo potrpežljivo prenašali to pomanjkanje in ga obrnili celó svojim dušam v prid. Toda nekega poletnega večera je Petru de Pontmolain odpovedala božja pomoč.

Blodil je po mestni četrti, kamor so običajno zahajali mornarji, in srečal mlado, prav lepo žensčino, ki ni živela baš vzgledno. Imela je na glavi visoko pokrivalo, prav kakor francoske gospe. Ogovoril jo je in ker

se je v treh letih, kar je bil v Egiptu in v Palestini, naučil par arabskih izrazov in ker je ona znala nekaj besed frankovskega jezika, kolikor jej je pač bilo potrebno za njeno obrt, sta se prav lahko zmenila.

Bila je dobrega srca in ker je videla, da je zelo žalosten, ga je vprašala po vzroku. Dejal jej je, da trpi, ker je tako daleč od doma, a ona ga je prostodušno pomilovala.

— Tudi jaz sem daleč od domače zemlje, je rekla; ne tako daleč, prav res, kakor ti; ampak tudi jaz ljubim rodno mesto in vsak dan mislim nan.

— A katero mesto je to?

— Betlehem.

— Kjer se je rodil Jezus, je rekel vitez.

To ime Betlehema mu je vzbudilo v spominu božične noči iz otroških let, kolednice, sneg in starke v dolgih plaščih z oglavnica-mi, ki s svetilkami v rokah gredo v cerkev.

— Muslimanka sem, je rekla, toda vem, da je Sida Issa velik prorok.

— Kako ti je ime?

— Uarda, to se pravi: roža.

— Pozdravljena torej, roža božična.

Spraševal jo je o Bethlehemu, kakšne in kako so tam hiše in ulice; in drago mu je bilo, da je bila tam rojena in čudil se je, ko je pomislil, da je po tem takem Kristusova rojakinja.

zajednice, je treba izvesti duševno edinstvo in unifikacijo zakonodaje. Prvi in drugi pogoj je že na dobri poti in kažejo se pozitivni uspehi. Upati je, da v tem ne zastanemo. V tem primeru bo upravna reforma samo formalnost, za katere izvršitev ne bo organskih ovir.

»Čin. Glasnik št. 145.«

Tolmačenje uradn. zakona.

(Nadaljevanje)

Pravo udova na porodično penziju, koje su stupile u brak kad je suprug bio penzionisan.

Na istaknuto pitanje, da li, po zakonu o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, pripada porodično penzija udovicama koje su stupile u brak u vremenu kad im je suprug već bio penzionisan, a ne aktivni službenim financijske kontrole, Centralna Komisija za izvršenje zakona o činovnicima pri Ministarstvu Pravde aktom od

No, spomin na Kristusa bi ga bil sicer moral obvarovati pred to žensko; toda ta spomin ga je obenem priklenil nanjo in ga napolnil z nežnostjo. Bila je ponižna, preprosto mu je pripovedovala, da je izvrševala v Jeruzalemu svojo obrt, preden je prišla v Jaffo. Bila je dobra in polna sočustvovanja, podobna ubogim pastircam, ki so prve prišle, da molijo Dete; in ko je odvedla viteza v majhno saracensko hišo, kjer je stanovala s starko zvodnico, se jej ni ustavljal. Sledil jej je in plakal, ne da bi vedel zakaj.

Življenje jima je teklo v silni ljubezni. Petru se je zdelo, da, objemaje se, ne moreta grešiti, zakaj v Uardinih objemih je bilo toliko dobrote in toliko sočustvovanja, a čudežna skrivnost Jezusova in njegovega rojstva v jaslicah je vstajala vitezu pred očmi, kadar sta jima srca prekipevali v ljubezni. Toda zgodba Petra de Pontmolain je kmalu postala znana vsem ljudem. Peter je bil za mizo žlahtnega gospoda de Joinville raztresen in je le malo jedel. Govoril je nenavadne reči in trdil, da je blodnica lahko tako čednostna, kakor vsaka meščanka. Nekateri tovariši so bili tako radovedni, da so mu sledili in ga videli, ko je šel v Uardino hišo. Bil je razen tega dovolj nepremišljen, da se

22. februara 1926. god. br. 12.061 dala je sliedeće mišljenje:

«Da udovama, koje su stupile u brak u vrijeme kad im je suprug bio u stanju pokoja, pripada porodična penzija, ako je on umro, kad je već novi zakon o činovnicima bio na snazi, a po tom zakonu, čije odredbe treba u ovom slučaju primijeniti, ne pravi se nikakva razlika po tom da li je dotični službenik stupio u brak kao aktivni ili kao penzionisani državni službenik, samo ako su inače ispunjeni svi uslovi za porodičnu penziju.»

Zaračunavanje prinadležnosti dnevničara Ministarstva Gradjevina.

Računovodstvo Min. gradjevina izvijestilo je, da se svima dnevničarima ovog ministarstva, pa i onima koji su na osnovu čl. 306. finansijskog Zakona za 1927.-28. god. prevedeni iz dosadanje zvaničničke i služiteljske kategorije, u dnevničare, imaju isplaćivati prinadležnosti na teret otvorenih kredita partije 829. pozicije 5 budžeta Ministarstva Gradjevina za 1927.-28. godinu.

Izuzetak u ovome činit će samo oni dnevničari, koji budu postavljeni na osnovu čl. 206. finansijskog zakona za 1927.-28. god. i koji će to plaćati iz budžetske partije ovog ministarstva odobrene na gradjevine rade u tekućoj budžetskoj godini, a koja će pri postavljenju takvog dnevničara i u riješenju naročito biti naznačena.

O naplati invalidskog poreza i komorskog prireza na honorare i nagrade državnih službenika.

U smislu tač. V. čl. 70. finansijskog zakona za 1927.-28. godinu pored naplate poreza po skali iz čl. 167. finansijskog zakona za 1926.-27. godinu, ima se od lica kojima se isplaćuju honorari i nagrade, naplatiti svakad, od slučaja do slučaja, i invalidski porez i komorski prirez. Pojavilo se pitanje o tome, kako će se ova naplata izvršiti u onim slučajevima, kad je suma honorara, odnosno nagrade, koja se ima isplatiti, tako nebi se imao naplatiti, po skali iz čl. 161. finansijskog zakona za 1926.-27. godinu predstavlja veliki njen dio, ili čak i premašuje njenu viličinu. Povodom ovoga, a da bi se izbjegla nejednaka i nepravilna postupanja, Direkcija nalazi za potrebno dati slijedeće objašnjenje:

U slučajevima kod porez iznadjen po skali iz člana 167. finansijskog zakona za 1926.-27. god. na sumu honorara ili nagrade koja se ima isplatiti ispod 20 dinara uzimat će se na ime invalidskog poreza 20%, a na ime ko-

morskog prireza 10% od poreza proračunato po toj skali.

Pri naplati, pak, honorara i nagrada, na koje porez po skali iznosi 20 i preko 20 dinara, naplata invalidskog poreza i komorskog prireza vršit će se po određenoj skali i odredbama iz čl. 161. finansijskog zakona za 1926.-27. godinu.

Ovo objašnjenje važi samo i jedino za slučajeve gdje je u pitanju naplata ovoga poreza na honorare i osobene nagrade državnih službenika.

Državni činovnici mogu se koristiti pravom čl. 112. čin. zakona samo za liječenje u državnim bolnicama, a ne i na klinikama.

Po mišljenju ministarstva narodnog zdravlja pod Z. Br. 8435 od 27. II. 1928. godine, državni činovnici mogu se koristiti beneficijama čl. 112. čin. zakona samo za liječenje u državnim bolnicama, a ne i na klinikama.

Naprej k cilju.

Morda je ni organizacije, ki bi ji bil predpisan takko obširen delokrog, kot ga ima zadružništvo in gotovo tudi ni organizacije, ki bi imela tako vsesplošen pomen za človeštvo, kot ga ima ravno zadružništvo.

Pri nas je zadružništvo precej obširno razvito, vendar ne more tako vsestransko in z uspehom nastopati, kot bi bilo to želeli, ker mora svoje delo osredotočiti po večini na gotove panoge gospodarstva, med tem, ko mora bistveni del svojega programa, izobrazbo in vzgojo radi razmer in ljudi omejevali.

Duh časa v katerem živimo, je vse preveč še prenasičen povojne psihoze, vse preveč so še ukoreninjene medvojne navade in razvade, ki se izražajo v mišljenju in hotenju sodobnega človeštva, ki je hote in ne hote podvržen materialističnemu pojmovanju v človeški družbi.

Pod silo teh razmer je tudi zadružništvo primorano vse svoje delo zasnovati v pravcu, ki v bistvu jemlje v obzir razmere, v katerih živimo in ki jih hoče na najidealnejši način polagoma streti in ustvariti za zadružno misel dostopnejšega človeka.

Tudi naša zaduga vrši to veliko misijonsko delo med nameščenci, z vsem svojim dejanjem in nehanjem, ker hoče ustvariti uradniški stan gospodarsko in socialno neodvisnega in svobodnega ter ga hoče dvigniti na višjo kulturno stopnjo.

Trd je oreh, pa vendar zmaga zadruž-

na misel, za enkrat v trgovsko - gospodarskem smislu, pa smo prepričani, da zmaga tudi v kulturnem smislu, ako bo vztrajno in dosledno nadaljevalo započeto in zasnovano delo.

Čut vzajemnosti in samozavesti prodira v resnici z neodoljivo silo med najširše plasti v uradniških vrstah in to je dobro znamenje, znamenje napredka in razmaha.

Da bo ta razmah čim popolnejši in uspešen, je dolžnost nas vseh, da delamo propagando za zadružni ustroj narodnega gospodarstva, da bodimo vse, ki jim je zadružni princip še tuj, da končno vsi nameščenci kot en mož nastopijo pot, ki vodi h gotovemu uspehu.

Vzajemnost je tista sila, ki bo obrodila dober sad, kakor hitro pridobimo v svoj krog še one, ki še danes žive pod vtisom povojne psihoze.

Ne v znamenju materialističnega egoizma, marveč v znamenju vzajemnega medsebojnega zaupanja in dela dohitimo gospodarsko svobodo.

»Zadrugar«.

Zadružništvo in razvoj gospodarstva.

Zadružništvo je edina gospodarska organizacija, ki črpa vso svojo moč iz idealne ljubezni do bližnjega. Samo v zadružništvu se spajata najbolje zapovedi dela in ljubezni. Ni prav nikako čudo, da si je pridobilo zadružništvo zaupanje zlasti med gospodarsko šibkejšimi in zatiranimi sloji.

V borbi za svoj obstoj išče človek vedno novih potov in sredstev in izrablja v svoj prid vse mogoče naravne dobrine in sile.

V tej borbi sta človeku sila in potreba prvi in najboljši vzgojiteljici, ki ustvarjata v njem voljo in veselje do dela.

Ako se ozremo v razvoj kulture in gospodarstva v preteklosti, nam kaže jako zanimivo sliko.

Od prvotnega divjega lovca, ki je ubijal zveri, da se je z njih mesom hranil in oblačil, od poljedelca, ki je s primitivnim orodjem obdeloval svojo zemljo, od trgovca, ki je prevažal svoje blago na ladjah, ki so jih gonili v verige priklenjeni sužnji, od arhitekta, ki je postavljaval veličastne piramide, do danes, ko opravljajo težko fizično delo umetno vprežene naravne sile, se je razvil moderni človek, ki kljub vsem epohalnim iznajdbam in pridobitvam greblje in koplje brez miru in pokoja.

je sprehajal s svojo družico v oranžnem ga-ju in po pristanišču. Ker tudi Uarda, zvesta ljubimcu, ni hotela svoje ljubezni deliti z nikomur drugim, so se vitezi, ki so bridko občutili pomanjkanje, vznemirili in polni zavisti so pred zlahtnim gospodom de Joinville govorili o veliki sreči Petra de Pontmolain. Sicer ni dvoma, da je Joinville, dasiravno pošten kristjan, prav mило sodil ognjevitost in mladostne zablude, vendar je pa menil, da pri taki množici zbranih in brezposelnih vojščakov ni mogoče trpeti takih nerednosti, razen če ostanejo prikriti.

Vrli dvornik je sodil, da mora obvestiti kralja, a ta se je odločil za kazen, ki naj bi bila vsem v svarilen vzgled.

Petru de Montmolain so dali na izbiro, da se odloči za eno izmed obeh kazni: da ga zvezanega s konopcem in v srajci vodi njegova družica semterja po polju; ali pa, da mu odvzamejo konja in orožje in ga spode iz križarske vojske.

Sprva se mu je hotelo, da pusti vse skupaj in se odreče viteštvu, da bi mogel živeti z ljubico. Sicer mu je pa bila že gola misel na to onečašćujoča in smešna pot neznosna. Uarda, ki je njegovo srce poznala bolje od njega samega, je vedela, da se ne bi nikdar potolažil, če zataji svoj stan. Razen tega tu-

di ni mogla razumeti, da bi se mož sploh mogel odreči orožju in svojemu konju in mило ga je prosila, naj ostane vitez.

Govorila je: «Če me ljubiš, se ti ni treba sramovati te poti. Čemu bi se srdil, če vidijo ljudje, da te vodi na povodcu le-ta, ki dobro veš, da je tvoja sužnja? Celó prav ljubo mi bo, če bo na ta način najina ljubezna razglašena celemu svetu. Ne bom ti prizadejala žalega, mili moj prijatelj, in ne bom prehudo vlekla za vrv. In če te ne smem več videti, potem nikdar več ne pogledam drugega možkega in se dam krstiti, da najini srca ne bosta nikoli več razdruženi. Sicer ti pa morda kralj, ki je dobrega srca, dovoli vsaj, da imaš krščansko služabnico.»

Kaznovana dvojica je morala oditi iz hiše gospoda de Joinville. Kralj je sedel blizu vrat in je bil videti resen in žalosten. Uarda je prišla zavita v sive koprene. Petru de Pontmolain so preko jopiča nateknili dolgo srajco in mu vrgli zanjko okoli vratu, konec vrví so pa dali betlehemčanki v roke.

«Poita,» je dejal kralj, «in Bog vama bodi milostljiv.»

Vitezi, vojaki, saracenski mornarji in množica preprostega ljudstva se je gnetla ob poti. Mnogi so komaj zadrževali smeh.

Naredila sta par korakov. Uarda je šla spređaj, za njo Peter. Bil je bled in opotekal se je, ko je stopal za njo in strmo vanjo upiral oči. Tedajci se Uarda okrene k Petru in si vrv, ki jo je držala v rokah, sama ovije okoli vratu. Brez dvoma je s tem hotela označiti, da sta oba zvezana z isto spono. In ko je storila to, je izbruhnila v jok in Peter de Pontmolain prav tako. Kmalu so se začeli jokati vsi navzoči.

Ali se je kralj sam spomnil ljubavne popevke ali junaške pesmi starega prijatelja, grofa Šampanjskega? Plakal je, kakor vsi ostali in dal je znak, da je dovolj.

Tedaj je betlehemčanka snela vrv z ljubimčevega vratu, si jo sama ovila okoli života in pokleknila pred kralja. Rekla mu je, da se kesa svojih grehov, da spoznáva, da je bila ničvrednica, da pa kot betlehemčanka in Jezusova rojakinja ne more ostati Mohamedova sužnja in naposled, da prosi kralja za milost svetega krsta.

Tudi Peter de Pontmolain je nato pokleknil pred kralja.

Vitezi so se približali in z obrazov se jim je bralo ganotje in vznícenost.

Peter in Uarda sta na kolenih čakala.

«No dobro,» je dejal kralj svojemu kaplanu, «krstite jo torej in naj se vzameta.» D.

Vedno se razvijajoča kultura ustvarja tudi nove življenjske pogoje in potrebe, tako da postaja življenje čim dalje bolj komplicirano.

Sedaj nastaja vprašanje, ali je bil človek v svojih primitivnih početkih bolj srečen ali manj nesrečen, kakor je danes. To vprašanje pa je v tesni zvezi z vprašanjem:

Kako naj si uredi družabni življenjski red, da bo mogoče zagotoviti vsem ljudem zadovoljno življenje.

Rešitev tega vprašanja leži edino v izpolnjevanju ljubezni do bližnjega.

Žal, da je človeštvo do nastopa dobe, v kateri se bo zrcalila ljubezen napram brezmejnemu egoizmu v vseh mogočih odsevih, še prav daleč.

Kljub temu, da to na splošno še ni mogoče, nas ne sme in ne more splašiti v izpolnjevanju te zapovedi vsaj v enem oziru, kadar gre za združeno gospodarstvo.

Mi uradniki smo si poleg ostalih ustanov ustvarili jako in na trdni podlagi slonečo združeno gospodarsko organizacijo.

Nimamo danes namena hvaliti in slaviti združništvo, ker se dobro delo itak samo hvali, namen imamo le pokazati senčne strani, ki so hitrejšemu razvoju združništva med nami velika ovira.

Prva in glavna ovira je nevednost in nepoučenost.

Koliko hitreje bi se naše vrste razširile, če ne bi imeli konzervativnih nevednežev, ki jim je vsaka nova stvar, vsaka nova ideja, ako takoj ne pokaže in zagantira vidnih uspehov, največji sovražnik.

Koliko dela in truda bo še treba, da izpodkopljemo na krivičnih temeljih ustvarjeno nerazpoloženje proti združništvu. Koliko dela in potov bo še treba, da izpodkopljemo predsodke o vzajemni garanciji, ki jo zahteva ta združna trgovina in združni zakonski predpisi.

Tudi to so izrastki kompliciranosti človeškega dejanja in nehanja, ki jih je ustvarila moderna doba, ker je kultura tako rekoč napredaj in se razvija zopet le tam, kjer vladata bogastvo in blagostanje. Siromašne vasi se morajo zadovoljiti, da pošiljajo svoje otroke v šolo v 4 do 5 ur oddaljene gospodarsko boljše vasi.

Kjer je bogastvo in blagostanje doma, tam se človek kulturno dviga; kjer teh pogojev ni, pa propada.

Kako pravilno utemeljuje združništvo svoj program z geslom po gospodarski osamosvojitvi in kulturi in svobodi!

Tudi mi uradniki, kot poseben stan, se hočemo gospodarsko vzgojiti in osamosvojiti, ker le potom gospodarskega prospevanja ustvarimo pogoje in ovržemo naziranje, da sin nameščenca ne spada drugam kot k lopati in krampu.

Gospodarsko šibak človek ostane večer suženj in objekt brezmejnega izkoriščanja. Kdor se hoče dvigniti višje, mora pričeti pri gospodarstvu.

Ne bo se to zgodilo čez noč. V združništvu pa le najdemo garancijo, da se bo nekoč to zgodilo in zato delamo. Nekdo mora pričeti delati.

Srbski narod se je osvobodil turškega robstva. Koliko bojevnikov za svobodo je padlo in tekom stoletja zopet zrastle in vendar so Srbi prišli do svoje samostojnosti. Pomagala jim je vera v boljšo bodočnost in neprimerna vzajemnost.

Tako tudi nam združništvo kaže upanje na zmago in mi v to verujemo.

Ta vera je pa naša resnica in naša gonilna sila.

Ako smo sposobni in ako bomo v svoji vzajemnosti vztrajni, moramo zmagati. — Oklenimo se združništva in njegovih svetih idealov, ako hočemo k cilju, ki se glasi: Z boljšim človekom, k boljši človeški družbi, in z njo k gospodarski svobodi in enakopravnosti.

»Zadrugar«.

Činovnici — bjedna raja.

A što te je odneslo u državne činovnike? Oj bijedniče, nesretniče!

Niti imaš kruha, niti imaš ruha.

Ne smiješ misliti svojom glavom, ne smiješ osjećati svojim srcem.

Nad tobom lebdi uvijek Damoklov mač, koji ti prijete sa gubitkom službe ili sa progonom.

Ako si pošten i značajan — jao si ga tebi.

Ako mrziš laž i varku — jao si ga tebi.

Ako se držiš strogo zakona — jao si ga tebi.

Ako ne ćeš da progoniš bližnjega svoga za volju političke lopovštine — jao si ga tebi.

A čemu si tolike godine utrošio na sabiranje znanja, kad se moraš klanjati puzavcima, budalama i zločincima?

Čemu si napunjavao glavu kroz 16 godina znanjem, kada nemaš ni toliko, da si kupiš hlače i cipele?

Što imaš od toga, što si se zanosio za velikim značajevima raznih naroda i za raznim idealima, kada si sapet u okove, te ne smiješ ni govoriti ni pisati, kako ti duša tvoja pjeva.

Prava slika tvoja morala bi prikazati čovjeka sa velikom glavom punom znanja, sa srcem vrućim, ali sapetim i zatvorenim, sa brnjicom na ustima i okovima na rukama i nogama.

Što si pošao u zvanje državnih činovnika? Zar možeš podnijeti tu robiju strašnu? Zar nema stotinu drugih dobrih zvanja slobodnijih i boljih?

Ako vlastodržci žele, da činovnici budu duševno i tjelesno sapeti, bića bez značaja i osjećaja, pa neka im bude, neka napune državu (sa 100.000 puzavaca, mlitavaca, duševnih kretena, bezznačajnika, pa će vidjeti, što će onda od te države biti. Takovi činovnici biti će kao crvi, koji će izjedati državno tijelo, koje će strnuti i raspasti se.

Znam, da je uzalud upozoravati vlastodržce na to. Loši vlastodržci koji se na vlasti drže samo pomoću korupcije, ne slušaju nikada dobrih savjeta i opomena, jer njima nije ni do naroda ni do države, njima je samo do njihovih ličnih interesa.

Zbog tih ličnih interesa oni čine sve napako.

Činovnike drže u vječitoj trzavici, u vječitim brigama, jer oni dobro znadu, gdje je paupertas meretrix.

Siromašno i bespravno činovničko roblje oni će lako predobiti za svoje griješne ciljeve. Ima među činovnicima mnogo takovih, koji će za volju malih pogodnosti gaziti zakone i progoniti svoje sudrugove. Za volju pečene kobasice i litre vina, oni će poslušati naredbe, koje se protive božjim in ljudskim zakonima.

Tko može tomu pomoći? Nitko drugi, već jedino prosvjeta, etička prosvjeta.

Kad bi narod bio etički prosvijetljen, nikada ne bi mogli do vlasti doći najgori ljudi, već samo najbolji. U prosvijetljenom narodu nikada se ne mogu dogoditi tolika nasilja i toliki zločini kao u neprosvijetljenim narodima.

Samo etička prosvjeta može usaditi ljudima ljubav i poštovanje prema svakomu bližnjemu.

U etičkim narodima (Danska, Finska, Norveška, Švedska, Holandija) ne može nikada doći do one vrsti komunizma, koji samo ruši i uništava vse postojeće. Ne može nikada doći do tiranske vlade, kakove vladaju danas u južno evropskim državama.

Tamo se ne tuži i ne jauče činovništvo.

Tamo cijene činovništvo, koje sačinjava najinteligentniji dio naroda. Tamo su činovnici suradnici dobre vlade, a nisu samo pokorno roblje. Sve što činovnici rade, rade s

voljom i ljubavi. Oni cijene sve što je narodno i državno smatrajući to za svoje.

Da li može činovništvo od svoje strane tu što pomoći? Može vrlo mnogo. Činovništvo ima u svojim rukama cijeli narodni život. Neka si zapamte svi činovnici, da mogu širenjem etičke prosvjete u narodu preporučiti cijeli narod. Činovnici imaju isto prilika za to. Učitelji i profesori mogu u veliko djelovati na narod odgajajući mladež u duhu poštenja, značaja i dobrote. Neka ne jašu samo na naučnim osnovama. Neka drže na umu, da jedan jaki značaj i čisto srce vrijedi daleko više, nego puna glava znanja nad trulim srcem.

Učitelji i profesori, mislite na to. Ne budite samo strojevi, koji rade, kada se navinu.

Suci svi imaju divnu priliku odgajati ljude etički. Svaka parnica može biti sjajna etička rasprava, etička putka i naputak. Ne valja samo konstatirati zločina i potražiti paragraf u zakonu za dopitanje kazne zločincu. Sudovi mogu polučiti sjajne uspjehe djelujući na ljude pedagoški i moralno.

Policajni činovnici mogu isto tako svakom prilikom djelovati na razvitak moralnog čuvstva kod ljudi. Nikada se ne će sa samim kaznama polučiti uspjeha. Nikada se ne će sa samima kaznama niti malo smanjiti kontingenat zločinaca.

Upravni činovnici, koji dolaze svaki dan u dodir s narodom, ne bi smjeli postupati s ljudima kao sa bezdušnim materijalom. Oni bi svi morali narodu služiti kao primjer poštenja, značaja, dobrote i razuma. Oni imaju djelovati u dobrom i u zlom smislu. Oni su moralni zločinci, ako s narodom nemoralno i protuzakonito postupaju, a mogu biti njegovi dobročinitelji, ako narod opuštaju u poštenu i razuman život.

Svećeništvo bi trebalo odbaciti zavadjanje naroda sa starim, otrcanim dogmatiziranjem, te bi moralo po primjeru protestantskih svećenika najveću pažnju posvetiti etičkom odgajanju naroda. Svećenici imaju divnu priliku etički djelovati na narod.

Svi činovnici i svi službenici mogu ako hoće, etički djelovati na narod. Budu li tako radili svi kroz 10 godina, naš će narod biti preporodjen. Nestati će zločinaca, ne samo među onim »ničima«, već će nestati i onih visokih zločinaca.

Onda će i činovništvu cjelokupnomu svanuti ljepši dani, dani slobode i blagostanja.

O činovnicima dakle samima najviše ovisi njihova budućnost. Bez etički prosvijetljeno naroda ne ćemo se nikada riješiti tiranije, šovinizma, korupcije i protuzakonitog djelovanja vlastodržaca.

Ako činovnici ne će da djeluju etički na narod, onda su si sami krivi, ako ostanu još dugo vremena: bjedna raja.

(»Novo Svjetlo«, Zagreb.)

Iz strokovnih organizacij.

Finančna kontrola.

Na odborskoj sednici obdržanoj sa strane Zveze državnih nameštenika za Sloveniju u Ljubljani, na 30. jula 1928, izaslanik sekcije saveza financijske kontrole u Ljubljani, Lovro Kalašič, predao je ovu pismenu izjavu:

Dugo je već vremena prošlo, otkad u zboru financijske kontrole nije bilo unapredjenja na činovnička mesta, i ako u zboru ima okolo 150 kvalifikovanih kandidata. Ova okolnost zabrinjuje ne samo kondidate u raspravi, već celi zbor, jer kako ne napreduju preglednici na činovnička mesta, zaostaju u napredovanju svi niži organi financijske kontrole, pak su svi ozlovoljeni, što jako utiče na disciplinu i ne može biti korisno državnoj službi.

To pretpostavljeno umoljavam Zvezu, da izvoli zauzeti se preko Glavnega Saveza državnih nameštenika i t. d. u Beogradu, da se udostoji, svojim moćnim uplivom, ovom nedostatku čim pre doskočiti. Neka bi se zatim Glavni Savez zauzeo, da se obustavi svako primanje u službi financijske kontrole na činovnička mesta, lica iz gradjanstva ili iz drugih struka, a da se ova popu-

njavaju isključivo licima iz zbora finansijske kontrole, kako to propisuje član 42a zakona o organizaciji finansijske kontrole.

Molim, da opozori Savez, da je iskustvo dokazalo, da su najbolji i najsavršeniji činovnici finansijske kontrole oni, koji su izišli iz toga zbora.

Molim Zvezu, da o rezultatu preuzete intervencije izvoli pismeno obavestiti sekciju saveza finansijske kontrole u Ljubljani, koju imam čast danas zastupati.

Zveza je sklenila, da to vlogo s primernim spremnim pismom brez odloga pošlje Glavnemu Savezu s pozivom za posredovanje pri merodajnih faktorjih.

Vestnik.

Zlati most. Pravimo, da je sedaj podrt edini most, ki je vezal politične stranke. Skrajni čas je,

da deluje parlament, kajti po napornem in hudem delu so se koncem koncev vse politične stranke in do poslednjega moža vedno in redno zgrnile na ta mostiček, ki vodi do blagajne — za diete.

Pobiralne pole. Razum že v štev. 8 izkazanih gospodov so pridobili nove naročnike še sledeči gospodje: Falk Anton v Mariboru 7, Rudolf Ivan v Ptuju 5, Jekler Fran v Prevaljah 4, dr. Ogrin Fran v Kamniku 3, Nusbek Zmago v Loškem potoku, Potočnik Miho v Gornji Radgoni in Strmole Fran v Kamniku po 2 ter Rupnik Ivan v Murski Soboti 1. — Kot prispevke za tiskovni sklad so nabrali: g. dr. Fr. Ogrin v Kamniku 60 Din (darovali so gg.: dr. Ogrin 22 Din, J. Rauter 10 Din, dr. Fohn, dr. Orožim, Fr. Krek, Fr. Mencinger, P. Gerzinčič po 5 Din in M. Polak 3 Din); g. Miho Potočnik v Gor. Radgoni 45 Din (darovali so gg.: dr. Turato, dr. Sket, J. Rus po 10 Din, M. Potočnik, J. Soklič in A. Adamič po 5 Din); g. Fran Jekler v Prevaljah 40 Din (darovali so gg.: Jekler

20 Din, Braz, Kemperle, Oswald in Rozman po 5 Din); dalje so darovali za tiskovni sklad: Nabavljalna zadruga v Kranju 200 Din, g. Jos. Jaklič v Studencih dvakrat po 25 Din, je 50 Din, g. Adolf Arko v Ljubljani dvakrat po 5 Din, je 10 Din, g. Drago Schmit v Trebnjem dvakrat po 5 Din, je 10 Din, g. Ivan Rudolf v Ptuju in Jakob Tominc v Kamniku, vsak po 5 Din. — Vsem gospodom nabiralcem novih naročnikov in prostovoljnih prispevkov, kakor tudi vsem cenj. gospodom darovalcem se najiskreneje zahvaljujemo za njih trud in podporo, vse ostale gg. tovariše pa vljudno prosimo, da vsi brez izjeme naroče naše glasilo in store vse, da ga razširimo kar najbolj tudi izven vrst državnih nameščencev.

Uprava.

V stoletju živčnih bolezni je treba imeti je-klene živce. Uživanje zrnate kave pa jih ubija. Najboljši nadomestek za kavo je zato žika, ker je ob enem tudi redilna.

Tovarna kisa

Ustanovljena leta 1886.

Telefon 2578.

Restavracija

„pri NACETU“

Ljubljana, Kette Murnova ulica 3.

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo v kvaliteti pijač in hrane.

Ivan Perdan nasledniki, Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

DANIJEL ZUPANC

zlatar

Wolfova ulica št. 6, Ljubljana

Zlatarska popravila in nova dela po nizki ceni.

Močno, crno vino à 12 Din

priporoča

„Gostilna pri Fajmoštru“

Ljubljana, Sv. Petra nasip 5.

Marija Anžič

Parna pekarna

FRANC DOLINAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic.

JERNEJ JELENIČ, Ljubljana

Stara pot štev. 1 (poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

„MAJARONČKOV“

špiritov in vinski kis.

Razširjajte „Naš Glas“!

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrška ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Naiceneje kupite moško perilo

tovarni perila „TRIGLAV“

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8 (nasproti hotela Štrukej).

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

FOTO-APARATE

in vse druge potrebščine
dobite pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Selenburgova ul. 1.

Tovariši!

Najboljše blago!

Najnižje cene!

Tovarišice!

Že stanovska zavednost veleva, da podpiramo pri nabavah svojih potrebščin v prvi vrsti svoje lastne ustanove. Veliko bolj pa smo v svojem interesu dolžni to storiti tedaj, ako nam nudijo te ustanove večje ugodnosti in večje koristi kot tuje. Ena izmed takih ustanov je naša

Telefon štev. 2421.

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani, Vodnikov trg štev. 5.

Čekovni račun 12,416

Ona nam nudi banaško moko, sladkor, kavo, olje, mast, sploh vse špecerijsko in kolonijalno blago najnižje vrste po najnižjih cenah, ki so možne. Velika izbira dežnikov, predpražnikov in najfinjših in najtrpežnejših čevljev lastnega izdelka. V zalogi najfinjši šifon, platno in srajce za gospode po najnižjih cenah.

Drva in premož vsak čas na razpolago. Dostavlja se blago na dom in dovoljujejo se olajšave pri plačilu. **Zadovoljiti svoje člane je te zadruga najvišji cilj!** Da je blizu tega cilja, dokazujejo stalni in dnevno novo pristopajoči člani-odjemalci.

Tovariši! Tovarišice! Pristopite k tej zadrugi in kupujte v njej!

Kdor kupuje v svoji zadrugi, kupuje pri sebi!

C. J. Hamann,

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Anton Bajec **Cvetličarna**

Ljubljana **Pod Zrančo**

Vitnarija: Tržaška cesta štev. 34.

Telefon interurban 32-22.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg štev. 17.

Najboljši

šivalni stroji in
kolesa z mamke
Gritzner in Adler
ter švicarski
pletilni stroji „Dubied“
za rodbino, obrt
in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA blizu Prešernovega spomenika Telefon 2913
Pouk v vazenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.

Fran Iglič

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. —
Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust
ali na obroke.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Tvrdba Andrej Marčan

priporoča svoji mesnici:

Prešernova ul. 16.

Ljubljana

Rimska cesta 21

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izbornu učinkuje pri arteriosklerozni. — «PLANINKA» ČAJ je pristen v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca

LERKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG.
(Dobi se v vseh lekarnah.)

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBOLJŠE VSAKOVRSSTNO PECIVO.

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

strojno in ročno vezenje zaves, pregrinjaj, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

Dežniki

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba
Popravila, preobleke.

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin

A. Volk

Ljubljana
Resljeva cesta štev. 24.

veletrgovina z žitom, moko in drugimi mlevskimi izdelki

priporoča zlasti prvovrstno
banaško pšenično moko.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Obiščite
novo urejeni
oddelek za
gospode
Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina
za dame in
gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

Ustanovljena 1. 1889

Telefon štev. 2.016

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena 1. 1889

Poštni ček 10.533

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju
Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. !!

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.